

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
YVES BOT
prednesené 24. januára 2019¹

Vec C-720/17

Mohammed Bilali
proti
Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Smernica 2011/95/EÚ – Normy pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany – Doplnková ochrana – Článok 19 – Zrušenie doplnkovej ochrany – Rozsah dôvodov – Vnútroštátna právna úprava stanovujúca zrušenie ochrany v dôsledku pochybenia správneho orgánu týkajúceho sa skutkových okolností – Prípustnosť – Zrušenie aktu, ktorým sa poskytuje doplnková ochrana – Procesná autonómia členských štátov – Zásady ekvivalencie a efektivity“

I. Úvod

1. Môže príslušný vnútroštátny orgán vychádzať z ustanovení článku 19 smernice 2011/95/EÚ² s cieľom zrušiť doplnkovú ochranu osobe bez štátneho občianstva, a to z dôvodu nesprávneho posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany, za ktoré je výlučne zodpovedný?
2. To je v podstate predmetom prejudiciálnej otázky, ktorú položil Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko).
3. Táto otázka je položená v rámci sporu medzi pánom Mohammedom Bilalim, ktorý sa prezentuje ako osoba bez štátnej príslušnosti, a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úrad pre cudzineckú agendu a azyl, Rakúsko) (ďalej len „úrad“), ktorý sa týka rozhodnutia prijatého týmto úradom zrušiť *ex officio* doplnkovú ochranu, ktorá mu bola priznaná, z dôvodu nesprávneho určenia jeho krajiny pôvodu.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9).

4. Uvedená otázka je nová a odpoveď, ktorú Súdny dvor poskytne, umožní odstrániť nejasnosti vo vnútroštátnych postupoch, ktoré sú osobitne zdôraznené v poslednej správe uverejnenej Európskym podporným úradom pre azyl³⁴.

5. Preskúmanie položenej otázky bude najskôr vyžadovať posúdenie významu a pôsobnosti ustanovení článku 19 smernice 2011/95, ktorý taxatívne vymenúva dôvody, na základe ktorých majú členské štáty možnosť alebo povinnosť zrušiť doplnkovú ochranu. Po tomto preskúmaní dospejem k záveru, že uvedený článok bráni zrušeniu tejto ochrany v situácii, o akú ide v prejednávanej veci, keď táto ochrana bola dotknutej osobe neoprávnene priznaná v dôsledku pochybenia príslušného vnútroštátneho orgánu.

6. Preskúmanie položenej otázky bude ďalej vyžadovať objasnenie predmetu a povahy rozhodnutia, ktoré príslušný vnútroštátny orgán musí prijať za týchto okolností.

7. V tejto súvislosti vysvetlím, že v situácii, o akú ide v prejednávanej veci, keď rozhodnutie o poskytnutí doplnkovej ochrany bolo vydané v rozpore s právnymi predpismi, a najmä požadovanými kritériami oprávnenosti, pričom toto porušenie malo rozhodujúci vplyv na výsledok preskúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu, je potrebné zrušiť doplnkovú ochranu. Toto riešenie má totiž dvojitú výhodu spočívajúcu v skutočnosti, že nie je nutné extenzívne vykladať veľmi prísne ustanovenia Dohovoru o právnom postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951, doplneného Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov z 31. januára 1967⁵, pričom sa zabezpečia maximálne procesné záruky a úplné dodržanie spravodlivého zaobchádzania vo vzťahu k osobe, ktorá nijako nezodpovedá za pochybenie, ktorého sa dopustil správny orgán. Toto riešenie je tiež potrebné na zabezpečenie integrity spoločného európskeho azylového systému, pričom je nutné napraviť každé chybné priznanie s cieľom zabezpečiť poskytovanie medzinárodnej ochrany iba tým osobám, ktoré ju skutočne potrebujú.

8. Keďže právo Únie nestanovuje nijaké osobitné ustanovenie, pokiaľ ide o procesné predpisy a pravidlá uplatniteľné na zrušenie doplnkovej ochrany z dôvodu pochybenia, ktorého sa dopustil správny orgán, vysvetlím, že podľa zásady procesnej autonómie členských štátov uvedené pravidlá patria do vnútroštátneho právneho poriadku, avšak pod podmienkou dodržania zásad ekvivalencie a efektivity.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Smernica 2011/95

9. Ustanovenia kapitoly V smernice 2011/95, nazvanej „Predpoklady na poskytnutie doplnkovej ochrany“, ako aj ustanovenia kapitoly VI tejto smernice, nazvanej „Doplnková ochrana“, sú formulované tak, aby sa zabezpečilo priznávanie medzinárodnej ochrany a s ňou súvisiacich práv iba osobám, ktoré spĺňajú konkrétne vecné podmienky.

3 Pozri nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 439/2010 z 19. mája 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky podporný úrad pre azyl (Ú. v. EÚ L 132, 2010, s. 11).

4 Pozri právnú analýzu z roku 2018, nazvanú „Fin de la protection internationale: articles 11, 14, 16 et 19 de la Directive Qualification (2011/95/UE)“ (osobitne kapitolu 4.1.3, s. 35).

5 Ďalej len „Ženevský dohovor“.

10. Kapitola V smernice 2011/95 obsahuje články 15 až 17. Zatiaľ čo článok 15 tejto smernice definuje „vážne bezprávie“, článok 16 upravuje ustanovenie, nazvané „Zánik“, ktoré stanovuje:

„1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva prestanú byť oprávnení na doplnkovú ochranu, ak prestali existovať okolnosti, ktoré viedli na priznanie doplnkovej ochrany alebo sa zmenili do takej miery, že ochranu už nepožadujú.

2. Pri uplatňovaní odseku 1 členské štáty zohľadňujú, či zmena okolností je takého závažného a trvalého charakteru, že osoba oprávnená na doplnkovú ochranu už nečelí reálnemu riziku vážneho bezprávia.

...“

11. Článok 17 smernice 2011/95 upravuje ustanovenie o „vylúčení“: Tento článok znie takto:

„1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak existujú vážne dôvody domnievať sa:

- a) že sa dopustili trestného činu proti mieru, vojnových zločinov alebo trestných činov proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov obsahujúcich ustanovenia o takýchto trestných činoch;
- b) že sa dopustili závažného trestného činu;
- c) že sú vinní za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov;
- d) že predstavujú nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom sú prítomní.

2. Odsek 1 sa uplatňuje na osoby, ktoré podnecujú trestné činy alebo sa inak podieľajú na páchaní trestných činov alebo činov uvedených v tomto dokumente.

3. Členské štáty môžu vylúčiť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátneho občianstva z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak pred svojím vstupom do dotknutého členského štátu spáchali jeden alebo viacero trestných činov mimo rozsahu odseku 1, ktoré by boli postihnutelné trestom odňatím slobody, ak by boli spáchané v dotknutom členskom štáte, a ak opustili svoju krajinu pôvodu iba preto, aby sa vyhli sankciám vyplývajúcim z týchto trestných činov.“

12. V rámci kapitoly VI tejto smernice článok 18 stanovuje podmienky na „priznanie doplnkovej ochrany“. Znie takto:

„Členské štáty priznávajú doplnkovú ochranu štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva oprávneným na doplnkovú ochranu v súlade s kapitolami II a V.“

13. Naopak, článok 19 smernice 2011/95, ktorého výklad sa tu požaduje, stanovuje podmienky, za akých členské štáty musia uvedenú ochranu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť jej obnovenie. Tento článok znie takto:

„1. Pokiaľ ide o žiadosti o medzinárodnú ochranu podané po nadobudnutí účinnosti smernice 2004/83/ES^[6], členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť doplnkovú ochranu štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva priznanú vládny, správny, súdny alebo kvázi súdny orgánom, ak tieto osoby prestali byť oprávnené na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 16.

2. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť doplnkovú ochranu štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva priznanú vládny, správny, súdny alebo kvázi súdny orgánom, ak po tom, ako im bola priznaná doplnková ochrana, mali byť vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 17 ods. 3.

3. Členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnuť obnoviť doplnkovú ochranu štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ak:

- a) po priznaní doplnkovej ochrany mali byť vylúčení alebo sú vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 17 ods. 1 a 2;
- b) skresľovanie alebo neuvedenie skutočností vrátane použitia falošných dokladov z ich strany bolo rozhodujúce pre priznanie doplnkovej ochrany.

4. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva v súlade s článkom 4 ods. 1 odhaliť všetky významné skutočnosti a poskytnúť všetku príslušnú dokumentáciu, ktorú má k dispozícii, členský štát, ktorý priznal doplnkovú ochranu, preukáže na individuálnom základe, že dotknutá osoba prestala byť oprávnená alebo nie je oprávnená na doplnkovú ochranu v súlade s odsekmi 1, 2 a 3 tohto článku.“

2. Smernica 2013/32/EÚ

14. Smernica 2013/32/EÚ⁷ podľa svojho článku 1 stanovuje pravidlá pre spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95.

15. Článok 2 písm. o) smernice 2013/32 stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

...

- o) ‚odňatie medzinárodnej ochrany‘ znamená rozhodnutie príslušného orgánu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnovenie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou osobe v súlade so smernicou [2011/95].“

6 Smernica Rady z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96).

7 Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60).

16. Článok 44 smernice 2013/32 uvedený v jej kapitole IV, nazvanej „Konanie o odňatí medzinárodnej ochrany“, znie takto:

„Členské štáty zabezpečia, aby sa mohlo začať posúdenie s cieľom odňať medzinárodnú ochranu určitej osobe v prípade, že sa objavili nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré naznačujú existenciu dôvodov na opätovné zváženie platnosti jej medzinárodnej ochrany.“

17. Článok 45 tejto smernice stanovuje záruky, ktoré má dotknutá osoba, ak príslušný vnútroštátny orgán v súlade s článkami 14 a 19 smernice 2011/95 zamýšľa zrušiť medzinárodnú ochranu, ktorá jej bola priznaná.

B. Rakúske právo

18. § 8 Bundesgesetz über die Gewährung von Asyl (spolkový zákon o udeľovaní azylu)⁸ zo 16. augusta 2005 stanovuje:

„(1) Doplnková ochrana musí byť priznaná cudzincovi,

1. ktorý v Rakúsku podal žiadosť o medzinárodnú ochranu, ak bola táto žiadosť zamietnutá v súvislosti s priznaním postavenia osoby oprávnenej na azyl...

...

(6) Ak nie je možné určiť krajinu pôvodu žiadateľa o azyl, je potrebné zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu s ohľadom na poskytnutie doplnkovej ochrany. V takomto prípade sa musí prijať rozhodnutie o návrate, ak toto rozhodnutie nie je neprípustné v zmysle § 9 ods. 1 a 2 [Bundesgesetz, mit dem die allgemeinen Bestimmungen über das Verfahren vor dem Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl zur Gewährung von internationalem Schutz, Erteilung von Aufenthaltstiteln aus berücksichtigungswürdigen Gründen, Abschiebung, Duldung und zur Erlassung von aufenthaltsbeendenden Maßnahmen sowie zur Ausstellung von österreichischen Dokumenten für Fremde geregelt werden (zákon o konaní pred [úradom])⁹ zo 16. augusta 2012].

...“

19. § 9 AsylG 2005 stanovuje:

„(1) Cudzincovi je rozhodnutím *ex officio* zrušená doplnková ochrana, ak

1. podmienky pre priznanie doplnkovej ochrany (§ 8 ods. 1) nie sú alebo už viac nie sú splnené;

...

(2) Ak doplnková ochrana nie je zrušená už z dôvodov uvedených v odseku 1, k zrušeniu je potrebné pristúpiť aj v prípade, ak

1. existuje niektorý z dôvodov uvedených v článku 1 oddiele F [Ženevského dohovoru];

2. cudzinec predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť Rakúskej republiky, alebo

3. cudzinec bol právoplatne odsúdený vnútroštátnym súdom za zločin...

8 BGBl. I, 100/2005 (ďalej len „AsylG 2005“).

9 BGBl. I, 87/2012.

...“

III. Skutkový stav sporu vo veci samej a prejudiciálna otázka

20. Pán Bilali, ktorý sa prezentuje ako osoba bez štátnej príslušnosti, podal 27. októbra 2009 na úrad žiadosť o medzinárodnú ochranu.

21. Keďže úrad sa domnieval, že jeho krajinou pôvodu je Alžírsko, zamietol túto žiadosť rozhodnutím z 15. marca 2010, pričom tiež nariadil vyhostenie dotknutej osoby do tejto krajiny. Rozsudkom z 8. apríla 2010 Asylgerichtshof (Azylový súd, Rakúsko) zrušil rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu a vrátil vec úradu na nové preskúmanie.

22. Rozhodnutím z 27. októbra 2010 úrad zamietol žiadosť dotknutej osoby o priznanie postavenia utečenca, poskytol jej však doplnkovú ochranu. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že totožnosť dotknutej osoby nebola preukázaná a že je „pravdepodobne alžírskym štátnym príslušníkom“.

23. Dotknutá osoba podala žalobu proti rozhodnutiu o zamietnutí jej žiadosti o priznanie postavenia utečenca. Rozhodnutie, ktorým jej bola poskytnutá doplnková ochrana, medzitým nadobudlo právoplatnosť.

24. Rozsudkom zo 16. júla 2012 Asylgerichtshof (Azylový súd) opätovne zrušil rozhodnutie o zamietnutí jej žiadosti o priznanie postavenia utečenca, a to najmä z dôvodu, že pokiaľ ide o krajinu pôvodu dotknutej osoby, rozhodnutie obsahovalo iba domnienky. Súd znova vrátil vec úradu na nové preskúmanie.

25. V rámci tohto nového preskúmania a na základe odpovedí Staatendokumentation (Informačná služba o krajinách pôvodu, Rakúsko) úrad dospel k záveru, že dotknutá osoba sa nemôže odvolávať na alžírsku štátnu príslušnosť, ale z dôvodu svojich príbuzenských vzťahov, na marockú a mauritánsku štátnu príslušnosť.

26. Úrad preto rozhodnutím z 24. októbra 2012¹⁰ zamietol žiadosť dotknutej osoby o priznanie postavenia utečenca. Úrad ďalej po tom, čo konštatoval, že „podmienky poskytnutia doplnkovej ochrany neboli nikdy splnené“ a vychádzali „z nesprávneho predpokladu“, že krajinou pôvodu dotknutej osoby je Alžírsko, zrušil *ex officio* doplnkovú ochranu, ktorá jej bola poskytnutá 27. októbra 2010, a zrušil dotknutej osobe povolenie na pobyt na dobu určitú, ktoré jej bolo udelené na základe uvedenej ochrany. Nakoniec úrad zamietol žiadosť dotknutej osoby o poskytnutie doplnkovej ochrany vzťahujúcu sa na Maroko ako krajinu pôvodu a nariadil jej vyhostenie do tejto krajiny.

27. Dotknutá osoba podala žalobu na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Rakúsko), ktorá viedla iba k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa nariadilo jej vyhostenie.

28. V tomto kontexte dotknutá osoba podala mimoriadny opravný prostriedok *Revision* na Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd).

29. Tento súd má pochybnosti týkajúce sa výkladu článku 19 smernice 2011/95, ktorý stanovuje prípady, v ktorých možno zrušiť doplnkovú ochranu.

¹⁰ Ďalej len „sporné rozhodnutie“.

30. Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) teda rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bránia ustanovenia práva Únie, najmä článok 19 ods. 3 smernice 2011/95, vnútroštátnemu ustanoveniu členského štátu..., podľa ktorého môže byť o zrušení doplnkovej ochrany rozhodnuté bez toho, aby sa samotné skutkové okolnosti odôvodňujúce jej priznanie zmenili, ale zmenil sa iba stav vedomostí orgánu o týchto skutkových okolnostiach, a pritom ani skresľovanie a ani neuvedenie skutočností zo strany príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva neboli rozhodujúce pre priznanie [uvedenej] ochrany?“

31. Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku, rakúska, maďarská, holandská, poľská vláda a vláda Spojeného kráľovstva, ako aj Európska komisia predložili písomné pripomienky.

IV. Úvodné pripomienky

32. Pred preskúmaním otázky, ktorú vnútroštátny súd predložil Súdnemu dvoru, je dôležité objasniť jej znenie, a najmä spresniť uvedené právne normy a dôvod, na ktorom je založené sporné rozhodnutie. Tento dôvod má v skutočnosti dôsledky vo vzťahu k povahe tohto rozhodnutia a uplatniteľnosti smernice 2011/95.

33. Po prvé, pokiaľ ide o právne normy, o výklad ktorých sa v tejto veci žiada, vnútroštátny súd sa pýta Súdného dvora na podmienky, za akých členský štát môže zrušiť doplnkovú ochranu so zreteľom na „ustanovenia práva Únie“, a najmä článok 19 ods. 3 smernice 2011/95. Vzhľadom na znenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa domnievam, že Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) poukazuje konkrétne na ustanovenia upravené v článku 19 ods. 3 písm. b) tejto smernice, ktorý stanovuje zrušenie doplnkovej ochrany z dôvodu podvodného konania dotknutej osoby. V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd domnieva, že prípad uvedený v tomto ustanovení a *priori* nezahŕňa prípad, v ktorom sa o zrušení doplnkovej ochrany rozhodne na základe získania nových výsledkov skúmania bez toho, aby sa dotknutá osoba dopustila podvodu.

34. Okrem toho zo znenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu konštatujem, že cieľom vnútroštátneho súdu je tiež, a predovšetkým, získať výklad článku 19 ods. 1 smernice 2011/95, ktorý stanovuje zrušenie uvedenej ochrany z dôvodu uplatnenia ustanovenia o zániku upraveného v článku 16 tejto smernice. V skutočnosti si totiž kladie otázku, či prípad uvedený v článku 19 ods. 1 uvedenej smernice nemôže zahŕňať prípad, v ktorom dotknutá osoba prestáva byť osobou oprávnenou na doplnkovú ochranu z dôvodu „zmeny stavu vedomostí orgánu o skutkových okolnostiach“.

35. Po druhé, pokiaľ ide o dôvod, na ktorom je založené sporné rozhodnutie, hoci zo znenia položenej otázky vyplýva, že doplnková ochrana poskytnutá dotknutej osobe bola zrušená z dôvodu zmeny „stavu vedomostí“ úradu, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, ako aj z dokumentov vo vnútroštátnom spise, ktoré ma Súdny dvor k dispozícii, v skutočnosti veľmi jasne vyplýva, že táto zmena nie je dôsledkom nových informácií alebo skutočností, ale skôr podrobnejšieho zisťovania, ktoré úrad vykonal s cieľom odstrániť nedostatky svojho prvého preskúmania a napraviť „chybu“ a „nesprávny predpoklad“, ktorý uviedol v súvislosti s krajinou pôvodu dotknutej osoby.¹¹

¹¹ Pozri najmä body 7, 20 a 22 návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

36. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu tak vyplýva, že úradu sa nepodarilo správne zistiť štátnu príslušnosť dotknutej osoby z dôvodu nedostatočného alebo neprimeraného zisťovania, ktoré vykonal, a skutočnosti boli teda známe až po prijatí rozhodnutia. Ako uvádza vnútroštátny súd, „podmienky poskytnutia doplnkovej ochrany neboli *nikdy* splnené“.¹² V tejto veci je teda nesporné, že úrad nemal už od samotného začiatku konania poskytnúť dotknutej osobe túto ochranu, keďže vzhľadom na jej krajinu pôvodu nebola oprávnená na túto medzinárodnú ochranu.

37. So zreteľom na tieto skutočnosti si preto myslím, že cieľom otázky, ktorú vnútroštátny súd predkladá Súdnemu dvoru, je v podstate určiť, či sa má právo Únie, a predovšetkým článok 19 ods. 1 a článok 19 ods. 3 písm. b) smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že členský štát môže zrušiť doplnkovú ochranu, ak sa príslušný vnútroštátny orgán dopustil pochybenia týkajúceho sa okolností odôvodňujúcich priznanie takejto ochrany, za ktoré je výlučne zodpovedný.

V. Analýza

38. Odpoveď na položenú otázku sa podľa môjho názoru delí na dve časti. V prvom rade je dôležité uviesť dôvody, prečo článok 19 smernice 2011/95 vzhľadom na jeho zmysel a rozsah bráni zrušeniu doplnkovej ochrany z dôvodu nesprávneho posúdenia, ktorého sa dopustil príslušný vnútroštátny orgán v súvislosti s okolnosťami odôvodňujúcimi poskytnutie takejto ochrany. V druhom rade je nutné preskúmať povahu rozhodnutia, ktoré sa má prijať v situácii, o akú ide v prejednávanej veci, ako aj uplatniteľný právny režim.

A. Pôsobnosť konania o zrušení upraveného v článku 19 smernice 2011/95

39. Spoločný európsky azylový systém je založený na komplexnom súbore pravidiel harmonizovaných na úrovni Únie. V súlade s článkom 78 ods. 1 ZFEÚ a článkom 18 Charty základných práv Európskej únie je tento systém založený na úplnom a komplexnom uplatňovaní Ženevského dohovoru, ktorý predstavuje „základný kameň“ pre medzinárodný právny režim na ochranu utečencov.¹³

40. Účelom smernice 2011/95 je tak pomôcť príslušným vnútroštátnym orgánom pri uplatňovaní tohto dohovoru, opierajúc sa o spoločné pojmy a kritériá priznávania a odnímania medzinárodnej ochrany.¹⁴

41. V súlade s ustálenou judikatúrou sa ustanovenia smernice 2011/95 majú teda vykladať nielen z hľadiska všeobecnej štruktúry a účelu tejto smernice, ale tiež v súlade so Ženevským dohovorom,¹⁵ pričom konzultácie poskytované Úradom vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov¹⁶ sú zdrojom užitočných informácií.¹⁷

42. Pravidlá odnímania medzinárodnej ochrany stanovené v rámci spoločného európskeho azylového systému sú teda založené v prvom rade na zásadách uvedených v Ženevskom dohovore, pokiaľ ide o zánik a vylúčenie z nároku na medzinárodnú ochranu. Keďže Ženevský dohovor nezavádza procesné mechanizmy umožňujúce zrušiť túto ochranu, tieto pravidlá sú v druhom rade založené na postupoch, ktorých povaha je špecifikovaná v článkoch 14 a 19 smernice 2011/95 a ktorých podrobnosti sa riadia článkami 44 a 45 smernice 2013/32.

¹² Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

¹³ Pozri odôvodnenia 3 a 4 smernice 2011/95.

¹⁴ Pozri odôvodnenia 23 a 24 smernice 2011/95.

¹⁵ Pozri analogicky rozsudok z 31. januára 2017, Lounani (C-573/14, EU:C:2017:71, body 41 a 42, ako aj citovaná judikatúra).

¹⁶ Ďalej len „UNHCR“.

¹⁷ Pozri odôvodnenie 22 smernice 2011/95.

1. Dôvody, na ktorých sa zakladá odňatie medzinárodnej ochrany

43. Článok 19 smernice 2011/95 zavádza procesné mechanizmy umožňujúce zabezpečiť odňatie¹⁸ doplnkovej ochrany pri rešpektovaní Ženevského dohovoru. Tento článok tak taxatívne vymenúva dôvody, na základe ktorých majú členské štáty možnosť alebo povinnosť túto ochranu zrušiť, ukončiť alebo ju neobnoviť.

44. Tieto dôvody vyplývajú jednak z ustanovení o dôvodoch zániku upravených v článku 1 oddiele C Ženevského dohovoru a jednak z ustanovení o dôvodoch vylúčenia upravených v článku 1 oddieloch D až F tohto dohovoru.

45. V súlade s usmerneniami UNHCR sú tieto dôvody taxatívne vymenované a majú sa vykladať reštriktívne, pretože zánikom a vylúčením z postavenia osoby oprávnenej na medzinárodnú ochranu zaniká táto ochrana aj práva s ňou spojené. Na účely odôvodnenia skutočnosti, že medzinárodná ochrana už nie je potrebná, sa tak nemožno odvolať na nijaké iné ustanovenia okrem tých, ktoré sú výslovne uvedené v článku 1 oddieloch C až F Ženevského dohovoru.¹⁹

46. Normotvorca Únie prebral tieto ustanovenia do práva Únie v článkoch 11 a 12 smernice 2011/95, ktoré stanovujú dôvody na zánik a vylúčenie z postavenia utečenca.

47. Keďže právo Únie stanovuje doplnkovú formu medzinárodnej ochrany, normotvorca Únie v článkoch 16 a 17 smernice 2011/95 stanovil tiež dôvody zániku a vylúčenia z doplnkovej ochrany, ktoré kopírujú dôvody uvedené v článku 11 ods. 1 písm. e) a f) a článku 11 ods. 2, ako aj v článku 12 ods. 2 a 3 tejto smernice.

48. Keďže cieľom normotvorcu Únie je zabezpečiť vzájomný súlad a jednotu oboch foriem medzinárodnej ochrany,²⁰ výklad dôvodov, na ktorých sa zakladá odňatie doplnkovej ochrany, sa musí taktiež vykonávať s prihliadnutím na Ženevský dohovor. V dôsledku toho sa dôvody, pre ktoré členský štát môže alebo musí zrušiť doplnkovú ochranu, musia vykladať reštriktívne, v súlade s týmto dohovorom.

49. Ako však uvediem ďalej, ani jeden z dôvodov uvedených normotvorcom Únie v článku 19 smernice 2011/95 neopravňuje členský štát odňať postavenie osoby oprávnenej na medzinárodnú ochranu z dôvodu iného, ako sú dôvody výslovne a taxatívne uvedené normotvorcom v tomto ustanovení, a osobitne v prípade pochybenia, za ktoré zodpovedá výlučne jeho správny orgán.

50. Po prvé podľa článku 19 ods. 1 smernice 2011/95 sa doplnková ochrana môže zrušiť, ak dotknutá osoba prestane byť oprávnená na túto medzinárodnú ochranu v zmysle článku 16 tejto smernice.

51. Pripomínam, že článok 16 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva prestanú byť oprávnení na doplnkovú ochranu, ak prestali existovať okolnosti, ktoré viedli na priznanie doplnkovej ochrany alebo sa zmenili do takej miery, že ochranu už nepožadujú.“

¹⁸ Používam pojem „odňatie medzinárodnej ochrany“, aby som sa zosúladiť s definíciou, ktorú normotvorca Únie použil v článku 2 písm. o) smernice 2013/32, pričom tento pojem odkazuje na rôzne konania uvedené v článku 19 smernice 2011/95, konkrétne „zrušenie“, „ukončenie“ alebo „odmietnutie obnovenia“ doplnkovej ochrany.

¹⁹ Príručka UNHCR o postupoch a kritériách pri priznávaní postavenia utečenca podľa Dohovoru z roku 1951 a Protokolu z roku 1967 o právnom postavení utečencov (body 116 a 117). Pokiaľ ide o výklad ustanovenia o zániku: pozri tiež Usmernenia UNHCR o medzinárodnej ochrane: Zánik postavenia utečenca v kontexte článku 1 C (5) a (6) Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 (ustanovenia o „okolnostiach, ktoré zanikli“).

²⁰ Normotvorca Únie zavádza v rámci smernice 2011/95 jednotný postup preskúmania potrieb medzinárodnej ochrany a zameriava sa na odstránenie existujúcich rozdielov na úrovni práv priznaných utečencom a osobám oprávneným na doplnkovú ochranu.

52. Toto ustanovenie začleňuje do práva Únie piate a šieste ustanovenie o zániku uvedené v článku 1 oddiele C Ženevského dohovoru.

53. Článok 16 ods. 2 smernice 2011/95 ďalej spresňuje, že „pri uplatňovaní odseku 1 členské štáty zohľadňujú, či zmena okolností je takého závažného a trvalého charakteru, že osoba oprávnená na doplnkovú ochranu už nečelí reálnemu riziku vážneho bezprávia“.

54. Vnútroštátny súd zvolil v tejto veci extenzívny výklad pojmu „okolnosti“, keďže sa domnieva, že prípad uvedený v článku 19 ods. 1 tejto smernice môže zahŕňať prípad, v ktorom dotknutá osoba prestane byť osobou oprávnenou na doplnkovú ochranu z dôvodu „zmeny stavu vedomostí orgánu o skutkových okolnostiach“.

55. Tento výklad je potrebné hneď na úvod zamietnuť v rozsahu, v akom odporuje veľmi reštriktívnemu výkladu ustanovení o zániku uvedených v článku 1 oddiele C Ženevského dohovoru.

56. Ako UNHCR výslovne uviedol vo svojich usmerneniach,²¹ „ustanovenia o dôvodoch zániku upravujú negatívne podmienky a ich výpočet je taxatívny. Tieto ustanovenia sa teda musia vykladať reštriktívne a na odôvodnenie odňatia postavenia utečenca sa analogicky nemožno odvolávať na nijaký iný dôvod“.²² UNHCR tak dodáva, že v prípade, ak sa neskôr ukáže, že určitá osoba nemala byť nikdy uznaná za utečenca, ak sa neskôr ukáže, že postavenie utečenca bolo priznané na základe nesprávneho výkladu skutočností alebo že dotknutá osoba je inej štátnej príslušnosti, je potrebné rozhodnúť nie o zániku postavenia utečenca, ale o jeho zrušení.²³

57. Výklad navrhovaný vnútroštátnym súdom nesprávne chápe mimoriadne presný význam pojmu „okolnosti“ použitého v rámci ustanovenia o zániku, ako aj štruktúru a účel právnej úpravy, v ktorej je tento pojem použitý.

58. Týmito „okolnosťami“ sú okolnosti, ktoré v súlade s článkom 2 písm. f) smernice 2011/95 viedli príslušný vnútroštátny orgán k priznaniu postavenia osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu.²⁴ Ide o objektívne okolnosti existujúce v krajine pôvodu dotknutej osoby, na základe ktorých sa posudzuje existencia reálneho rizika vážneho bezprávia v prípade návratu do tejto krajiny.

59. Tieto okolnosti sú preto rozhodujúce na účely poskytnutia doplnkovej ochrany, lebo preukazujú neschopnosť krajiny pôvodu žiadateľa o azyl zabezpečiť ochranu proti tomuto bezpráviu a zakladajú jeho obavy.²⁵ Analogicky tak vývoj týchto okolností je rozhodujúci na účely zániku uvedenej ochrany.²⁶

60. Podobne ako v článku 1 oddiele C ods. 5 a 6 Ženevského dohovoru, a s cieľom zachovať integritu režimu medzinárodnej ochrany, článok 16 smernice 2011/95 teda stanovuje zánik doplnkovej ochrany, ak „prestali existovať“ okolnosti, ktoré viedli k priznaniu tejto ochrany, alebo ak „sa zmenili“ tak, že zanikli príčiny, ktoré viedli k priznaniu tejto ochrany. Normotvorca Únie tak vyžaduje, aby boli zmeny tak „závažného a trvalého charakteru“, že sa zabráni tomu, aby sa poskytnutá ochrana neustále spochybňovala z dôvodu dočasných zmien situácie existujúcej v krajine pôvodu dotknutých osôb, čím sa zaručí stabilita ich situácie.

21 Pozri poznámku pod čiarou 19 vyššie.

22 Bod 116 týchto usmernení.

23 Pozri tiež usmernenia UNHCR o medzinárodnej ochrane citované v poznámke pod čiarou 19 vyššie (bod 4).

24 Pozri analogicky rozsudok z 2. marca 2010, Salahadin Abdulla a i. (C-175/08, C-176/08, C-178/08 a C-179/08, EU:C:2010:105), týkajúci sa výkladu ustanovenia o zániku postavenia utečenca, ktoré je upravené v článku 11 ods. 1 písm. e) smernice 2004/83.

25 V článku 15 smernice 2011/95 normotvorca Únie navyše hneď na úvod špecifikuje „vážne bezprávie“, ktoré môže viesť k poskytnutiu tejto ochrany.

26 Pozri rozsudok z 2. marca 2010, Salahadin Abdulla a i. (C-175/08, C-176/08, C-178/08 a C-179/08, EU:C:2010:105, bod 68).

61. Vzhľadom na tieto skutočnosti je zrejmé, že zánik oprávnenia na doplnkovú ochranu sa môže týkať len tých osôb, ktorým bola ochrana legitímne priznaná na základe okolností v ich krajine pôvodu a ktoré už v súčasnosti nepotrebujú medzinárodnú ochranu z objektívnych dôvodov súvisiacich s vývojom uvedených okolností. Účelom zániku doplnkovej ochrany nie je teda napraviť pochybenia správneho orgánu a zjavne nemôže závisieť od tak subjektívneho a dynamického kritéria ako stav poznatkov príslušného vnútroštátneho orgánu o týchto okolnostiach.

62. Vzhľadom na tieto úvahy sa domnievam, že dôvod zrušenia uvedený v článku 19 ods. 1 smernice 2011/95 neopravňuje príslušný vnútroštátny orgán zrušiť doplnkovú ochranu v situácii, o akú ide vo veci samej, keď sa tento orgán dopustil pochybenia pri určení krajiny pôvodu dotknutej osoby, za ktoré je výlučne zodpovedný.

63. Po druhé podľa článku 19 ods. 2 a článku 19 ods. 3 písm. a) smernice 2011/95 doplnkovú ochranu možno zrušiť, ak dotknutá osoba napriek tomu, že spĺňa podmienky požadované na uznanie za osobu oprávnenú na túto ochranu, je vylúčená z dôvodu hrozby, ktorú predstavuje pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, alebo z dôvodu obzvlášť závažných činov uvedených v článku 17 tejto smernice (ustanovenie o vylúčení), ktorých sa dopustila alebo na ktorých sa podieľala.

64. Toto ustanovenie začleňuje do práva Únie článok 1 oddiel F Ženevského dohovoru.

65. Je zrejmé, že vzhľadom na neexistenciu trestnej činnosti páchanej dotknutou osobou alebo akejkoľvek hrozby, ktorú by táto osoba mohla predstavovať pre Rakúsko, je preskúmanie tohto ustanovenia irelevantné.

66. A napokon po tretie doplnkovú ochranu možno zrušiť z dôvodu podvodného správania osoby, ktorej je poskytnutá.

67. Podľa článku 19 ods. 3 písm. b) smernice 2011/95, na ktorý vnútroštátny súd výslovne odkazuje, sú totiž členské štáty povinné zrušiť doplnkovú ochranu, ak príslušný vnútroštátny orgán nesprávne poskytol túto ochranu v dôsledku skreslenia alebo neuvedenia skutočností, ktorého sa dopustila dotknutá osoba.

68. Vzhľadom na to, že dôvod, na ktorom sa zakladá zrušenie upravené v tomto ustanovení, nie je v prejednávanej veci opodstatnený, keďže pán Bilali neskreslil ani nezamlčal skutočnosti týkajúce sa jeho osoby, je zrejmé, že znenie tohto ustanovenia neumožňuje zrušiť jeho ochranu.

69. Treba teda konštatovať, že podobne ako v prípade dôvodov uvedených v článku 1 oddielov D až F Ženevského dohovoru ani jeden z dôvodov na zrušenie, výslovne a taxatívne uvedených v článku 19 smernice 2011/95, neopravňuje príslušný vnútroštátny orgán zrušiť dotknutej osobe doplnkovú ochranu z dôvodu pochybenia týkajúceho sa určenia krajiny pôvodu príslušnej osoby, za ktoré je výlučne zodpovedný.

2. Procesné mechanizmy stanovené na účely odňatia medzinárodnej ochrany

70. Ako bolo uvedené vyššie, cieľom článku 19 smernice 2011/95 je zavedenie procesných mechanizmov umožňujúcich odňať doplnkovú ochranu pri dodržaní pravidiel Ženevského dohovoru. Tento článok tak taxatívne vymenúva dôvody, na základe ktorých majú členské štáty možnosť alebo povinnosť zrušiť uvedenú ochranu, ukončiť ju alebo ju neobnoviť, pričom príslušné procesné pravidlá sú spresnené v článkoch 44 a 45 smernice 2013/32.

71. Zo znenia článku 19 smernice 2011/95, ako aj z povahy rozhodnutí, na ktoré sa normotvorca Únie odvoláva, veľmi jasne vyplýva, že sa týkajú zaobchádzania s osobami, ktorým bola ochrana priznaná legitímne, ale ktoré z dôvodu vývoja situácie v ich krajine pôvodu (ustanovenie o zániku) alebo ich vlastného správania (ustanovenie o vylúčení) už v súčasnosti nemôžu byť oprávnené na túto ochranu. Cieľom rozhodnutí, na ktoré normotvorca Únie poukazuje v článku 19 smernice 2011/95, nie je teda upraviť situáciu osôb, ktorým nemala byť priznaná medzinárodná ochrana, a to napríklad z dôvodu nesprávneho určenia potreby ich medzinárodnej ochrany. Na situáciu, o akú ide v prejednávanej veci, sa teda *a priori* nemôžu vzťahovať ustanovenia článku 19 smernice.

72. Neumožňujú to ani procesné ustanovenia týkajúce sa „odňatia medzinárodnej ochrany“, ktoré sú upravené v kapitole IV smernice 2013/32.

73. Pripomínam, že podľa článku 44 tejto smernice členské štáty „zabezpečia, aby sa mohlo začať posúdenie s cieľom odňať medzinárodnú ochranu určitej osobe v prípade, že sa objavili nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré naznačujú existenciu dôvodov na opätovné zváženie platnosti jej medzinárodnej ochrany“.

74. Hoci je pravda, že normotvorca Únie použil v tomto ustanovení odlišný právny pojem (pojem „odňatie“) v porovnaní s pojmami uvedenými v článkoch 14 a 19 smernice 2011/95, ktorý sa v obzvlášť širokom poňatí zániku týka „nových skutočností alebo zistení“, treba konštatovať, že pojem „odňatie medzinárodnej ochrany“ je definovaný v článku 2 písm. o) smernice 2013/32 ako „rozhodnutie príslušného orgánu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnovenie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou osobe v súlade so smernicou [2011/95]“.

75. To výslovne potvrdzuje odkaz uvedený v článku 45 ods. 1 a článku 46 ods. 1 písm. c) smernice 2013/32.

76. Vzhľadom na tieto skutočnosti môžem konštatovať, že jedinými prípadmi, v ktorých mal normotvorca Únie v úmysle umožniť členským štátom zrušiť alebo odňať doplnkovú ochranu, sú prípady uvedené v článku 19 smernice 2011/95.

77. Toto ustanovenie teda bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá umožňuje príslušnému vnútroštátnemu orgánu zrušiť uvedenú ochranu z dôvodu iného, ako sú dôvody výslovne a taxatívne uvedené normotvorcom Únie v uvedenom ustanovení.

78. Vzhľadom na všetky tieto úvahy teda navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, že článok 19 smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, na základe ktorej členský štát môže zrušiť doplnkovú ochranu, ak sa príslušný vnútroštátny orgán dopustil pochybenia týkajúceho sa okolností odôvodňujúcich priznanie takejto ochrany, za ktoré je výlučne zodpovedný.

B. Uplatniteľné právne predpisy

79. Domnievam sa, že na účely poskytnutia všetkých užitočných informácií, ktoré vnútroštátnemu súdu umožnia rozhodnúť vo veci, ktorú prejednáva, preskúmanie položenej otázky vyžaduje objasnenie predmetu a povahy rozhodnutia, ktoré príslušný vnútroštátny orgán musí prijať, ak bola dotknutej osobe neoprávnene poskytnutá doplnková ochrana z dôvodu nesprávneho posúdenia, za ktoré je výlučne zodpovedný. Právny režim uplatniteľný na toto rozhodnutie totiž závisí od právnej kvalifikácie tohto rozhodnutia.

80. V tejto veci úrad zrušil uvedenú ochranu *ex offi*o na základe § 9 ods. 1 bodu 1 AsylG 2005.

81. Je však pritom nesporné, že už od začiatku konania úrad nemal poskytnúť dotknutej osobe doplnkovú ochranu. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že úradu sa nepodarilo správne určiť krajinu pôvodu dotknutej osoby, lebo neuskutočnil náležité zisťovanie a uviedol „nesprávny predpoklad“, takže „podmienky poskytnutia doplnkovej ochrany neboli nikdy splnené“.²⁷

82. Za okolností, o aké ide vo veci samej, keď rozhodnutie o poskytnutí doplnkovej ochrany bolo vydané v rozpore s právnymi predpismi, a najmä kritériami oprávnenosti uvedenými v kapitolách II a V smernice 2011/95, pričom toto porušenie malo rozhodujúci vplyv na výsledok preskúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu, je podľa môjho názoru potrebné zrušiť doplnkovú ochranu.

83. Toto riešenie má výhodu spočívajúcu v skutočnosti, že nie je nutné extenzívne vykladať veľmi prísne ustanovenia Ženevského dohovoru, a teda prekrúcať znenie a účel článku 19 smernice 2011/95, pričom sa zabezpečia maximálne procesné záruky a úplné dodržanie spravodlivého zaobchádzania vo vzťahu k osobe, ktorá nijako nezodpovedá za pochybenie, ktorého sa dopustil správny orgán.

84. Toto riešenie je tiež potrebné na zabezpečenie integrity spoločného európskeho azylového systému, pričom je nutné napraviť každé chybné priznanie s cieľom zabezpečiť poskytovanie medzinárodnej ochrany iba tým osobám, ktoré ju skutočne potrebujú. V tejto súvislosti v situácii, keď sa ochrana poskytne neoprávnene z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia alebo skutkového omylu, ktorého sa dopustil orgán prejednávajúci danú vec, UNHCR odporúča zrušiť alebo vyhlásiť neplatnosť aktu, ktorým bola táto ochrana poskytnutá, v rámci konania rešpektujúceho všeobecné zásady práva. Hoci Ženevský dohovor výslovne nestanovuje zrušenie alebo vyhlásenie neplatnosti, UNHCR sa domnieva, že je plne v súlade s predmetom a cieľom tohto dohovoru a že je potrebné na zachovanie integrity definície utečenca.²⁸

85. Tento postup zrušenia je v prejednávanej veci potrebný o to viac, že predpoklady, z ktorých príslušný vnútroštátny orgán vychádzal, ovplyvnili celé konanie o preskúmaní žiadosti o medzinárodnú ochranu, čiže nielen zákonnosť rozhodnutia o zamietnutí priznania postavenia utečenca, ale aj zákonnosť rozhodnutia o poskytnutí doplnkovej ochrany. Treba totiž pripomenúť, že článok 10 ods. 2 smernice 2013/32 zavádza jednotný postup, v rámci ktorého príslušný vnútroštátny orgán preskúma žiadosť z hľadiska oboch foriem medzinárodnej ochrany, najskôr z hľadiska podmienok stanovených na získanie postavenia utečenca a potom z hľadiska podmienok stanovených na účely poskytnutia doplnkovej ochrany, pričom navyše určenie krajiny pôvodu žiadateľa predstavuje referenčné kritérium spoločné pre obe formy medzinárodnej ochrany.²⁹

86. Asylgerichtshof (Azylový súd) v rámci žaloby, ktorú prejednáva, okrem toho rozhodol o zrušení rozhodnutia, ktorým úrad odmietol priznať dotknutej osobe postavenie utečenca práve z dôvodu predpokladov, na základe ktorých úrad viedol svoje preskúmanie.

87. Za takýchto okolností, keď celý postup preskúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu bol postihnutý vadou a príjemca v konečnom dôsledku nebol oprávnený na doplnkovú ochranu, by bolo podľa môjho názoru správnejšie rozhodnúť o zrušení rozhodnutia o poskytnutí uvedenej ochrany.

88. Právo Únie neupravuje nijaké konkrétne ustanovenie, pokiaľ ide o procesné predpisy a pravidlá uplatniteľné na zrušenie doplnkovej ochrany z dôvodu pochybenia, ktorého sa dopustil správny orgán.

27 Pozri bod 7 návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

28 Pozri memorandum UNHCR z 22. novembra 2004 o zrušení postavenia utečenca; KAPFERER, S.: Cancellation of refugee Status. In: UNHCR *Legal and Protection Policy Research Series*. Marec 2003, ako aj informačné memorandum UNHCR zo 4. septembra 2003 o uplatňovaní vylučovacích doložiek: článok 1F Dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov (kapitola I písm. F).

29 Článok 10 ods. 2 smernice 2013/32 stanovuje, že „pri posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu rozhodujúci orgán najprv určí, či žiadatelia spĺňajú podmienky na priznanie postavenia utečenca, a ak tomu tak nie je, určí, či sú žiadatelia oprávnení na doplnkovú ochranu“. Taktiež pripomínam, že v súlade s článkom 2 písm. f) smernice 2011/95 „osoba oprávnená na doplnkovú ochranu“ je osoba, ktorá sa predovšetkým nemôže považovať za utečenca.

89. Pri neexistencii výslovných ustanovení práva Únie preto podľa zásady procesnej autonómie členských štátov tieto pravidlá patria do vnútroštátneho právneho poriadku, a najmä do jeho predpisov správneho práva. Prípád, o aký ide v prejednávanej veci, patrí teda do oblasti klasických sporov o zrušenie aktu zakladajúceho právne nároky na základe pochybenia správneho orgánu.

90. Tento akt je však špecifický, keďže na základe práva Únie priznáva medzinárodnú ochranu, s ktorou sú spojené najmä práva na pobyt a zlúčenie rodiny, ktoré taktiež spadajú do práva Únie.

91. Tento odkaz na procesnú autonómiu členských štátov je preto potrebné zmierniť povinnosťou dodržiavať jednak základné práva a jednak zásady ekvivalencie a efektivity.³⁰

92. Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, tá vyžaduje, aby osoby uplatňujúce si práva priznané právnym poriadkom Únie neboli znevýhodnené v porovnaní s osobami, ktoré si uplatňujú práva čisto vnútroštátnej povahy.

93. V situácii, o akú ide v prejednávanej veci, preto dodržiavanie tejto zásady vyžaduje, aby procesné predpisy a pravidlá uplatniteľné na zrušenie aktu, ktorým sa priznáva postavenie osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu, neboli menej priaznivé ako tie, ktoré upravujú zrušenie aktu, ktorým sa priznáva porovnateľné postavenie podľa vnútroštátneho práva.

94. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby posúdil porovnateľnosť uvedených postavení, a to najmä s ohľadom na ich predmet, ako aj práva a výhody spojené s týmito postaveniami, a osobitne hospodárske a sociálne výhody, ako sú vydávanie povolení na pobyt, prístup k sociálnemu zabezpečeniu, zdravotnej starostlivosti a trhu práce. V rozsahu, v akom sa smernicou 2011/95 vykonáva úplná harmonizácia v oblasti medzinárodnej ochrany, bude potrebné odkázať na postavenia, ktoré členské štáty priznávajú v rámci svojej diskrečnej právomoci z naliehavých rodinných alebo humanitárnych dôvodov.³¹

95. Okrem toho, pokiaľ ide o uplatniteľné procesné predpisy a pravidlá, je známe, že väčšina členských štátov ukladá prísne podmienky zrušenia aktov zakladajúcich práva na základe pochybenia, za ktoré je výlučne zodpovedný správny orgán. Ak žiadateľ podal svoju žiadosť v dobrej viere a spolupracoval v rámci postupu preskúmania, ak bol oprávnený veriť v správnosť a platnosť rozhodnutia, zásady právnej istoty a legitímnej dôvery obyčajne prevažujú nad možným záujmom členského štátu na náprave pochybení spôsobených jeho rozhodovacími orgánmi.

96. Za týchto okolností vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby overil najmä to, či je zrušenie medzinárodnej ochrany v striktnom súlade so zárukami spravodlivého procesu a zásadou proporcionality. Aby sa zabránilo neprimeraným dôsledkom zrušenia, ktoré by závažne poškodzovali dotknutú osobu, je podľa môjho názoru potrebné zohľadniť všetky relevantné okolnosti, a najmä práva a výhody, ktoré táto osoba získala od poskytnutia pomoci, predovšetkým zlúčenie rodiny, ktoré mohla využiť, dĺžku jej pobytu a úroveň jej hospodárskej a sociálnej integrácie do členského štátu, ako aj ťažkosti, ktorým môže byť vystavená v prípade zrušenia ochrany, ktorá jej bola poskytnutá.

97. Pokiaľ ide o zásadu efektivity, jej dodržiavanie vyžaduje, aby procesné predpisy a pravidlá uplatniteľné na zrušenie aktu, ktorým sa poskytuje doplnková ochrana, v praxi neznemožňovali alebo nadmerne nestážovali výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie.³²

³⁰ Pozri analogicky rozsudky z 15. januára 2013, Križan a i. (C-416/10, EU:C:2013:8, bod 85, ako aj citovaná judikatúra); z 10. septembra 2013, G. a R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, bod 35, ako aj citovaná judikatúra); z 8. mája 2014, N. (C-604/12, EU:C:2014:302, bod 41 a citovaná judikatúra); z 26. septembra 2018, Belastingdienst/Toeslagen (odkladný účinok odvolania) (C-175/17, EU:C:2018:776, bod 39 a citovaná judikatúra), ako aj zo 4. októbra 2018, Kantarev (C-571/16, EU:C:2018:807, bod 123 a nasl., ako aj citovaná judikatúra).

³¹ Pozri v tejto súvislosti odôvodnenie 15 smernice 2011/95.

³² Pozri najmä rozsudok z 27. júna 2018, Diallo (C-246/17, EU:C:2018:499, bod 59 a citovaná judikatúra).

98. Zásada efektivity je úzko spojená s právom na účinnú súdnu ochranu a predpokladá, že ak je jednotlivcom priznané právo podľa práva Únie, členské štáty sú zodpovedné za jeho účinnú ochranu, čo v zásade zahŕňa existenciu opravného prostriedku.

99. Pripomínam, že hoci vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť dodržanie uvedenej zásady, dotknutá osoba mohla v rámci konania vo veci samej podať žalobu na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd), potom mimoriadny opravný prostriedok *Revision* na Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd), pokiaľ ide o konanie o zrušení ochrany, ktorá jej bola poskytnutá v súvislosti s Alžírskom ako krajinou pôvodu.

100. Vzhľadom na všetky tieto úvahy navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, že za okolností, o aké ide vo veci samej, keď rozhodnutie o poskytnutí doplnkovej ochrany bolo vydané v rozpore s právnymi predpismi, a najmä kritériami oprávnenosti uvedenými v kapitolách II a V smernice 2011/95, pričom toto porušenie malo rozhodujúci vplyv na výsledok preskúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu, je členský štát povinný zrušiť doplnkovú ochranu.

101. Okrem toho pri neexistencii výslovných ustanovení v práve Únie je potrebné spresniť, že podľa zásady procesnej autonómie členských štátov procesné predpisy a pravidlá uplatniteľné na zrušenie doplnkovej ochrany z dôvodu pochybenia, ktorého sa dopustil správny orgán, patria do pôsobnosti vnútroštátneho právneho poriadku, avšak pod podmienkou dodržania zásad ekvivalencie a efektivity.

VI. Návrh

102. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku, ktorú mu položil Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko), takto:

1. Článok 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, na základe ktorej členský štát môže zrušiť doplnkovú ochranu, ak sa príslušný vnútroštátny orgán dopustil pochybenia týkajúceho sa okolností odôvodňujúcich priznanie takejto ochrany, za ktoré je výlučne zodpovedný.
2. Za okolností, o aké ide vo veci samej, keď rozhodnutie o poskytnutí doplnkovej ochrany bolo vydané v rozpore s právnymi predpismi, a najmä kritériami oprávnenosti uvedenými v kapitolách II a V smernice 2011/95, pričom toto porušenie malo rozhodujúci vplyv na výsledok preskúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu, je členský štát povinný zrušiť doplnkovú ochranu.

Podľa zásady procesnej autonómie členských štátov pri neexistencii výslovných ustanovení v práve Únie procesné predpisy a pravidlá uplatniteľné na zrušenie doplnkovej ochrany z dôvodu pochybenia, ktorého sa dopustil správny orgán, patria do pôsobnosti vnútroštátneho právneho poriadku, a to pod podmienkou dodržania zásad ekvivalencie a efektivity.